KURENDY

Przemyskiego Konsystorza Biskupiego obrz. łac.

Rocznik 1869.

Nr. V.

Nr. 1015.

25. Occasione convocati in diem 8. Decembr. a. c. oecumenici Concilii, Oratio de Spiritu Sto. sumatur et in ecclesiis in quibus Missa conventualis habetur, Missa de eodem Spiritu S. qualibet feria V. celebretur.

SSmus Dnus Noster Pius P. IX. occasione convocati in diem 8. Decembris a. c. Concilii oecumenici — cujus convocationis Bullae exemplum Vobis sub 7. Novembris 1868 N. 30/pr. communicavimus, Litteris Apostolicis die 11. Aprilis a. c. sub Annulo Piscatoris datis omnium Christifidelium religionem ac pietatem excitat, ut junctis precibus Omnipotentis dexterae auxilium et coeleste lumen implorent, quo in hoc Concilio ea omnia statui valeant, quae ad communem totius populi christiani salutem utilitatemque, ac majorem catholicae Ecclesiae gloriam et felicitatem ac pacem maxime pertinent. Quoniam vero gratiores Deo sunt hominum preces, si mundo corde, hoc est animis ab omni scelere integris ad Ipsum accedant, iccirco hac occasione coelestes Indulgentiarum thesauros Apostolica liberalitate Christifidelibus reserare constituit, et Indulgentiam ad instar Jubilaei Catholico Orbi concessit; quas Indulgentias sub praescriptis certis conditionibus omnes lucrari possunt Romae a die 1. Junii a. c., alibi vero a die pro temporum ac locorum ratione a locorum Ordinariis statuenda, usque in Diem, quo oecumenica Synodus fuerit absoluta.

Praeterea autem praecipitur, ut a commemorato die primo Junii usque ad diem, quo Oecumenica Synodus finem habuerit, ab omnibus universi Catholici Orbis Sacerdotibus tam saecularibus quam regularibus quotidie addatur in Missa oratio de Spiritu Sancto, utque de eodem Spirito Sancto divinum Sacrificium, praeter consuetam Missam conventualem, celebretur in omnibus Ecclesiis Cathedralibus et Collegiatis, nec non in singulis cujuscumque Religiosae familiae Ecclesiis Regularium, qui convertualem Missam celebrare tenentur, quavis feria quinta, qua festum primae et secundae Classis non agatur, quin tamen haec de Spiritu Sancto Missa nullam habeat applicationis obligationem.

Jam ratione celebrandarum Nostra in Dioecesi Indulgentiarum serius convenientem Ordinationem edemus; hic vero Universo Clero Dioecesano injungimus, ut quamprimum praesentes Litterae ad eorum manus pervencrint, secundum Mandatum SSmi Dni in qualibet Missa, in quantum hoc

Rubricae permittunt, orationem de Spiritu Sancto ex Missa Votiva de eodem Spiritu Sancto sumant, quae Oratio addenda erit post praescriptas Missae orationes ante imperatam Collectam pro Papa. Jam vero in Nostra Ecclesia Cathedrali, et in omnibus Ecclesiis Regularium, qui ad celebrandam Missam Conventualem obligantur, celebrabitur insimul omni feria quinta Missa votiva de Spiritu Sancto ritu solemnis Votivae modo supra indicato.

Ab Ordinariatu.

Premisliae 11. Maji 1869.

26. O atrybucyach komitetów parafialnych i stosunku tychże do rządców kościołów.

Ogłoszona kurendą konsystorską Nr. II. r. 1867 Ustawa krajowa z dnia 15. Sierpnia 1866, a mianowicie zaprowadzenie w skutek niéj tak zwanych komitetów konkurencyjnych, wywołały, jak doświadczenie uczy, rozmaite trudności i wątpliwości co do sposobu zarządzania dochodami kościelnémi i użycia tychże, nie mniéj także i co do stosunku, jaki między rzeczonymi komitetami a rządcami kościołów zachodzić powinien. W celu więc zapobiegnięcia zawikłaniom, któreby z niejednostajnego pojmowania w téj mierze i zastosowania wspomnionéj ustawy wyniknąć mogły, ogłaszamy niniejszém co następuje:

Ani z przedmiotu, ani z osnowy ustawy téjże, żadną miarą wyprowadzić się nie da, iżby zarząd majątkiem kościelnym i dochodami onegoż, czy to w całości, czy po części, od tych, w których dotąd był ręku, do komitetów był przeszedł, aby więc to co wpływa, tak z dochodu kościelnego bieżącego, o którym §. 2. Ustawy mówi, jakotéż z przychodów wzmiankowanego tamże daléj majątku zakładowego ściśle kościelnego, komitetowi konkurrencyjnemu oddawaném być powinno; — aby dochody one i wydatki z tychże, komitet sprawdzać i kontrolować miał prawo; tém mniéj zaś, aby wydatki takowe za wiedzą jedynie poprzednią i przyzwoleniem jego opędzanémi być mogły, aby komitety do wewnętrznego zarządu w kościołach, n. p. robienia składek w kościele, posełania z tacami po kościele mięszać się, płacę za światło i t. p. ustanawiać, sług kościelnych przyjmować i oddalać, nad niemi zwierzchność sobie przypisywać upoważnione były.

O ile komitet w myśl § 15. Ustawy konkurrencyjnéj przekonania potrzebuje, czyli w danym przypadku możność użycia na budowle kościelne funduszu jakiego na to w szczególności przeznaczonego, lub innych dochodów ściśle kościelnych zachodzi, i czy przeto o potrzebne do tego zarządzenie do konsystorza ma się udawać? co do ilości i jakości tychże dochodów winien jest na teraz, to jest aż do wydania dalszych o tém przepisów, trzymać się urzędowego inwentarza lub wykazu przez c. k. urząd rachunkowy sporządzonego (Erträgniss-Ausweis), które przeto dokumenta każdy kościoła parafialnego zarządca komitetowi na żądanie jego do przeglądnienia udzielić jest obowiązany.

Zasady te także wysokie c. k. Namiestnictwo dekretem swoim z dnia 19. sierpnia r. b. l. 33071 Konsystorzowi Arcybiskupiemu we Lwowie udzielonym za zupełnie zgodne z Ustawą konkurrencyjną uznało; z tém oraz oświadczeniem, iż wydarzające się pojedyncze przypadki zawsze w tym duchu rozstrzygać podwładnym sobie urzędom dotąd już nawet nakazywało.

Jeśliby przeto gdzie, z mylnego ustawy tłumaczenia, komitet konkurrencyjny jakowe wyż rzeczonego rodzaju prawa sobie chciał przywłaszczać, to przeciw uroszczeniom takim, podstawy nie mającym, udawać się należy do właściwéj c. k. władzy politycznéj, zachowując ustanowiony porządek instancyi, — t. j. najprzód do c. k. starostwa powiatowego, lub po miastach statuta własne mających, do zwierzchności gminnéj, — w drodze zaś rekursu do c. k. Namiestnictwa, a daléj do wysokiego Ministerstwa.

Ta jednak potrzeba używania pomocy władz rządowych dla zarządcy kościoła, wyjątkowo tylko wyniknąć może; zwyczajnie albowiem powinno by być to rzeczą komitetu, o zaprzeczenie

sobie prawa do zarządu kościelnémi dochodami, jeśli się tém pokrzywdzonym być mniema, skargi zanosić.

Wolno też pozostaje zarządcy kościoła odnosić się w takich razach, skoroby to stosownem być uważał, do konsystorza.

Oprócz tego zauważał konsystorz, iż od niektórych JX. Zarządców kościołów rozumiany bywa §. 12. Ust. konkurrencyjnéj w ten sposób, jakoby na mocy onegoż wydatki na pokrycie potrzeb z odprawianiem liturgii połączonych, i na utrzymanie sług kościelnych nigdy 100 zlr. przenosić nie mogły, a zatém aby odciągnąwszy na nie tę kwotę od dochodu bieżącego i dochodu majątku zakładowego kościoła, wszystko cokolwiek pozostaje, już na korzyść konkurrencyi składać, i jéj przeto oddawać należało. Zapatrywanie się to atoli fałszywém jest; gdyż prawo na wyżpowołaném miejscu nic podobnego nie stanowi, lecz tylko obowiązek parafian dawania na pomienione potrzeby kościelne tak określa, iż co na nie od parafian pleban otrzymywać ma, łącznie z pokryciem w §§. 1. i 2. Ustawy wskazaném gdzie takowe miejsce ma, kwoty rzeczonéj przekraczać nie powinno; z czego przeto oczywiście nie wypływa bynajmniéj, iżby nie było wolno na kościelne potrzeby wydawać i więcéj, o ile na to dochody kośc. bieżące, lub te z kościelnego zakładowego majątku wystarczają, i jeżeli tylko parafian do datków obowiązkowych się nie pociąga. Jeżeliby parafianie tam, gdzie dochody nie wystarczają, mimo tego przyczyniać się według §. 12. odmawiali, do Władzy politycznéj udawać się trzeba. Gdyby zaś przeciw jakim wydatkom z dochodów kościelnych występywali parafianie, lub występował komitet, utrzymując, że z tychże dochodów opędzanymi być nie powinny, lub że są zbyt znaczne, to z takowémi zażaleniami mają być do konsystorza odsełani.

Zresztą w sposobie zarządu dochodami kościelnymi na teraz aż do wydania dalszych w téj mierze przepisów, zmian żadnych zaprowadzać nie należy, z czego wypływa, że gdzie istnieją tak zwani starsi bracia, z przeznaczeniem, aby kościoła zawiadowcy w zarządzie onym dopomagali, urządzenie to winno i nadal tak jak dotychczas pozostać.

Przemyśl 10. Maja 1869.

L. 455.

27. Wykaz ofiar na kościoły i budynki pleb. w Dekanacie Brzozowskim.

1. W Bliznem. Dzwon duży sprawiono przez zamianę z przyczynieniem się JX. proboszcza miejscowego wartości 425 złr. Kościół wraz z wieżą nowym dachem pobito i zewnątrz wyrestaurowano. Konkurencya wystawiła nową szkołę wraz z organaryą z drzewa. Kosztem JX. Januszkiewicza i konkurencyi odnowiono plebanię i postawiono nowe obszerne stajnie.

2. W Golcowéj. Kościół wraz z wieżą pokryto dachem nowym, oraz zakrystyę przebudowano i kościół wewnątrz zrestaurowano. Szkołę z miękkiego drzewa wybudowano kosztem konkurencyi. Kosztem JX. proboszcza Kaszubskiego plebanię w główniejszych częściach zrestaurowano.

3. W Jasienicy. Ze składek sprawiono w kościele nową posadzkę ciosową, gradusy kamienne do bocznych ołtarzy, oraz ciosową kropielnicę do babieńca. Z ofiar dobrowolnych z przyczynieniem się dworu zrestaurowano i zupełnie odnowiono cztery duże kaplicy przy drodze stojące. JW. hr. Zofia Załuska ofiarowała ornat biały atłasowy złotem przerabiany, z złotymi galonami wartości 150 złr. oraz kapę białą z różami i złotymi galonami wartości 100 złr. Kosztem JX. proboszcza Steczkowskiego sprawiono cztery olejne obrazy do dwóch feretronów, oraz obraz ołtarzowy św. Antoniego. Konkurencya postawiła na plebanii nową studnię wykutą w skale, którą ciosami wycembrowano kosztem 300 złr. daléj zrestaurowano budynki ekonomiczne, plebanię sztachietami i bramami zaopatrzono. WW. PP. Stanisł. Leszczyńscy ofiarowali piękną z kamienia rzeźbioną statuę Niepokalanego Poczęcia NPMaryi wartości 30 złr.

4. W Izdebkach. Bractwo różańcowe sprawiło mszał za 25 złr., dwa lichtarze cynowe za 9 złr. 50 ct. i choralną trąbkę za 5 złr.

5. W Przysietnicy. JX. proboszcz Weisshoff odnowił kapę kosztem 30 złr. i sprawił stułę do chrztu za 2 złr. Kosztem konkurencyi wybudowano obszerne i dogodne budynki ekonomiczne, jako to: gumna wraz z szpichlerzem, stajnie, wozownię, oraz wystawiono nową i wygodną plebanię.

6. W Staréjwsi. Z ofiar dobrowolnych i za staraniem JX. Baczyńskiego, administratora miejscowego obmurowano w czworobok cmentarz kościelny, a w czterech rogach wymurowano wspaniałe kaplice pokryte blachą, daléj z ofiar z przyczynieniem się JX. administratora wystawiono dom obszerny dla Stowarzyszenia Panien służebniczek.

7. W Brzozowie. Ze składek i znaczném przyczynieniem się JX. proboszcza Antoniego Załuskiego ołtarz boczny całkiem odnowiono, pomalowano i odzłocono kosztem 700 złr.

28. Dalszy ciąg ofiar na Ojca św. z powodu Sekundycyi.

Parafie: Domaradz 7 złr. 20 ct. Laszki 27 złr. i dwa talary. Zwierzchność miasta Starosól 100 złr. Ze suma w kur. IV. ogłoszona jest ogółem 654 złr. 22 ct. — W spisie ofiar z okazyi Sekundycyi Ojca św. w kur. IV. ogłoszonych podaną jest ogólna suma z Dekanatu Jaworowskiego 76 złr. 60 ct. 1 talar austr. 1 cwancyg. srebrny. Na prosbę JX. dziekana ogłaszamy, że parafia Jaworów przyczyniła się do owéj sumy datkiem 43 złr., do których JX. kanonik Pniewski proboszcz miejscowy ofiarował od siebie 30 złr., resztę zaś t. j. 13 złr. złożyli parafianie. Inne zaś parafie tego Dekanatu przyczyniły się do owéj sumy jak następuje: Bruchnal 9 złr. Krakowiec 8 złr. Sądowa Wisznia 11 złr. 50 ct. Stojańce 3 złr. 10 ct. 1 talar 1 cwancyg. Wielkie Oczy 2 złr., co razem uczyni powyższą sume 76 złr. 60 ct. 1 tal. 1 cwancyg. Z parafii Milczyce dotychczas nie otrzymał x. Dziekan żadnéj ofiary.

Przemyśl 21. Maja 1869.

29. Kościoły parafialne i klasztorne potrzebujące Missam de S. Paulo a Cruce, któréj po 2 egz. z IV. kurendą rozesłaliśmy do każdego kościoła paraf., mogą dostać więcéj egzpl. w kancelaryi konsystorskiéj po cenie w powyższej kurendzie ogłoszonéj.

Przemyśl 22. Maja 1869.

30. Ofiary na kościoły.

Nr. 1119.

Najj. Cesarz Ferdynand z Najj. małżonką swoją Ces. Maryą Anną ofiarować raczyli na restauracyę kościołów konw. w Bieczu OO. Reformatów, w Tarnobrzegu OO. Dominikanów, paraf. kościoła w Dobromilu i na dokończenie kościoła w Jodłówce parafii Pruchnickiéj kwotę 1200 złr. w. a.

Przemyśl 24. Maja 1869.

Antoni Józef
Biskup.

Z Konsystorza Biskupiego obrz. łac.

Przemyśl dnia 24. Maja 1869.

Ks. Ignacy Łobos
Kanclerz.

Tłoczono u A. Lévaya w Przemyślu.